

Yttrande SOU 2019:20 Stärkt kompetens i vård och omsorg

Socialdepartementet 103 33 Stockholm
(dnr S2019/022078/FS)

Sammanfattning

Falu kommun instämmer i förslaget i sin helhet att yrket undersköterska ska regleras med en skyddad yrkestitel.

Nya undersökningar som bör beaktas

De legitimerade har krav på fortbildning, det framkommer inte av utredningen om detsamma kommer gälla för undersköterskor. Det behöver klargöras om det kommer att ställas krav på arbetsgivaren att erbjuda regelbunden kompetenshöjning för undersköterskor.

Utredningen beskriver i avsnitt 4.6.1 att det finns oklarheter kring när en undersköterska blir hälso- och sjukvårdspersonal enligt lag. Detta måste bli utrett.

Av utredningen framkommer inte vem som ska granska att den skyddade titeln undersköterska används olovligt. Detta måste bli utrett.

Det måste utredas och tydligt beskrivas vilka yrkeskategorier som ska ingå i den skyddade titeln undersköterska (tex boendestödjare, omsorgsassistenter och skötare).

Falu kommuns synpunkter**Avsnitt 4.3**

Den skyddade yrkestiteln kan ge ett tydligare uppdrag för den enskilde medarbetaren och höja statusen på undersköterskeyrket. Falu kommun tror att förslaget i utredningen kan leda till att undersköterskor i större utsträckning kan få delegation på att utföra mer avancerade uppgifter som provtagning, såromläggning och medicinutdelning inom den kommunala hälso- och sjukvården. Det ser Falu kommun som positivt eftersom det avlastar sjuksköterskorna. En farhåga med förslaget är att det, inom framförallt hemtjänsten, kan bli problem med kundens upplevelse av kontinuitet då en medarbetare inte alltid kommer kunna tillgodose kundens hela hjälpbehov. Personal som inte är undersköterskor kommer att behöva utföra alla mindre kvalificerade arbetsuppgifter som städning och hemhandling för att utnyttja kompetens på bästa sätt.

I dag ser Falu kommun en otydlighet i att verksamheten inte vet vilken kompetens medarbetarna besitter. Utbildade undersköterskor gör idag samma arbetsuppgifter som utbildade. Det finns även en osäkerhet vid rekrytering av undersköterskor och vilken kompetens de har utifrån att det inte finns en tydlig beskrivning på vad som ska ingå i

utbildningen till undersköterska. Falu kommun tror att förslaget kommer att medföra att det blir lättare för arbetsgivaren att rekrytera rätt kompetens när skyddade yrkestiteln införs. Det är viktigt att arbetsgivaren har möjlighet att anställa utbildad personal på kortare vikariat som en inkörspost till undersköterskeyrket.

Avsnitt 14.5

I Falu kommun har undersköterskor idag högre lön än vårdbiträden inom äldreomsorgen medan medarbetare inom LSS och psykiatri har samma lön oavsett utbildning. Falu kommun erbjuder i princip bara undersköterskor en fast anställning inom äldreomsorgen som även arbetar mycket med att uppmuntra sin personal att utbilda sig. Förslaget kan ge arbetsgivarna en ökad personalkostnad om alla undersköterskor ska privilegieras med en högre lön. Kundernas hjälpbehov måste styra hur många utbildade respektive utbildade personer som ska finnas på en enhet, om behovet varierar snabbt kan det vara svårt för arbetsgivaren att ställa om. Falu kommun tror att förslaget kommer att medföra att alla arbetsgivare tvingas att anställa utbildad personal på enheter som har behov av det.

Avsnitt 14.11 och 14.3.2

Falu kommun finner det naturligt att det blir en kostnad för administrationen kring att ansöka om titeln, men vill framföra att alla troligtvis inte kommer vilja/kunna betala för att få titeln. De som har kort tid kvar att arbeta eller är mindre bemedlade kommer inte att prioritera att ansöka om titeln. Förslaget med skyddad yrkestitel kommer även att medföra ett stort arbete för arbetsgivaren i samband valideringen, vilket blir kostsamt för arbetsgivaren. Med anledning av att arbetsgivaren måste uppfylla lagkravet på god kvalitet anser även Falu kommun att det är viktigt att arbetsgivaren intygar att medarbetare praktiskt besitter rätt kompetens. Det vore önskvärt om arbetsgivaren kunde kompenseras genom till exempel statliga medel.

Avsnitt 6.3.2

Falu kommun anser inte att delegationsprocessen kommer att förändras med det nya förslaget, men tror att det blir lättare för legitimerade att på förhand veta vilka grundkunskaper som undersköterskan har. Det kommer även att bli tryggare för arbetsgivaren att veta vilken kompetens som arbetstagaren besitter.

Avsnitt 7.3.1

Falu kommun håller med om att utbildningen har en central roll för verksamheternas kvalitet och säkerhet. Det är positivt att innehållet för en examen bestäms då dagens utbildning varierar kraftigt i längd och innehåll. Om den framtida undersköterskeutbildningen kommer att bestå av valbara kurser kan det medföra att undersköterskan behöver läsa till kurser när denne vill byta arbetsområde från till exempel psykiatri till demensomsorg för att arbetsgivaren ska kunna erhålla spetskompetens inom verksamhetsområdet.

Under utbildningen bör det ingå praktiska delar där utbildare undersköterskor är handledare och kan intyga att personen utfört arbetet med godkänd kvalitet. Falu kommun anser att utbildarna i karaktärsämnena ska vara legitimerad.

På uppdrag av omvårdnadsnämnden:

Camilla Andersson Sparring
Omvårdnadsnämndens ordförande